

فاطمه کوشکباغی، ۱۴۰۵

نقش انگیزش تحصیلی در رابطه بین خود کارآمدی تحصیلی با خوانش پریشی دانش آموزان دختر پایه سوم ابتدایی شهر سبزوار

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی انگیزش تحصیلی در رابطه بین خود کارآمدی تحصیلی و خوانش پریشی دانش آموزان دختر پایه سوم ابتدایی شهر سبزوار انجام شد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش، توصیفی از نوع همبستگی مبتنی بر مدلیابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش آموزان دختر پایه سوم ابتدایی (3 هزار نفر) شهر سبزوار در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ بود که از میان آنان ۳۳۳ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه خود کارآمدی تحصیلی شرر و همکاران (۱۹۸۱)، پرسشنامه انگیزش تحصیلی هارتر (۱۹۸۰) و پرسشنامه خوانش پریشی کون و همکاران (۱۹۹۴) استفاده شد. روایی ابزارها به تأیید متخصصان رسید و پایایی آن‌ها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ تأیید شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزارهای SPSS نسخه ۲۲ و AMOS نسخه ۲۲ و با بهره‌گیری از ضریب همبستگی پیرسون و مدلیابی معادلات ساختاری تحلیل شدند. نتایج نشان داد که خود کارآمدی تحصیلی با خوانش پریشی رابطه منفی و معنادار دارد ($P < 0/001$ ، $673/0 = -$) و با انگیزش تحصیلی رابطه مثبت و معناداری دارد ($P < 0/001$ ، $971/0 = +$). همچنین انگیزش تحصیلی با خوانش پریشی رابطه منفی و معناداری نشان داد ($P < 0/001$ ، $321/0 = -$). نتایج تحلیل اثرات غیرمستقیم نیز حاکی از آن بود که انگیزش تحصیلی در رابطه بین خود کارآمدی تحصیلی و خوانش پریشی نقش میانجی معناداری ایفا می‌کند ($P < 0/001$ ، $311/0 = -$). یافته‌های پژوهش نشان داد که افزایش خود کارآمدی تحصیلی می‌تواند از طریق ارتقای انگیزش تحصیلی، موجب کاهش مشکلات خواندن در دانش آموزان شود. از این رو، توجه به برنامه‌های آموزشی و مداخلات روان‌شناختی با هدف تقویت خود کارآمدی و انگیزش تحصیلی، می‌تواند به عنوان راهکاری مؤثر در پیشگیری و کاهش مشکلات خوانش پریشی و ارتقای عملکرد تحصیلی دانش آموزان مورد استفاده قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: خود کارآمدی تحصیلی، انگیزش تحصیلی، خوانش پریشی، دانش آموزان ابتدایی، مدلیابی معادلات ساختاری.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۸۲۹۷۰۸۲۹۱۸۰۲۸۱۴۰۴۶۱۶۳۴۲۵۲۲۳

تاریخ دفاع: ۱۴۰۵/۰۶/۰۱

رشته‌ی تحصیلی:

دانشکده:

استاد راهنما: دکتر علی کریمی

Thesis:

The role of academic motivation in the relationship between academic self-efficacy and dyslexia among third-grade female elementary school students in Sabzevar city.

the present study aimed to investigate the mediating role of academic motivation in the relationship between academic self-efficacy and dyslexia among third-grade female elementary school students in Sabzevar, Iran. This applied research employed a descriptive-correlational design using Structural Equation Modeling (SEM). The statistical population consisted of all third-grade female elementary school students in Sabzevar (3000 Personal) during the 20252026 academic year. A total of 341 students were selected through a multistage cluster sampling method. Data were collected using the Jinks and Morgan Academic Self-Efficacy Scale (1999), the Vallerand et al. Academic Motivation Scale (1992), and the Mihandoust Dyslexia Questionnaire (2017). The validity of the instruments was confirmed by experts, and their reliability was verified using Cronbach's alpha coefficients. Data were analyzed using SPSS version 26 and AMOS version 24, applying Pearson's correlation coefficient and Structural Equation Modeling. The findings indicated that academic self-efficacy had a significant negative effect on dyslexia ($\beta = -0.673$, $p < 0.001$) and a significant positive effect on academic motivation ($\beta = 0.971$, $p < 0.001$). Furthermore, academic motivation had a significant negative effect on dyslexia ($\beta = -0.321$, $p < 0.001$). The indirect effect analysis also revealed that academic motivation significantly mediated the relationship between academic self-efficacy and dyslexia ($\beta = -0.311$). The findings suggest that enhancing students' academic self-efficacy can reduce dyslexia symptoms both directly and indirectly through improving academic motivation. Accordingly, educational and psychological interventions aimed at strengthening students' self-efficacy beliefs and academic motivation may play an important role in reducing reading difficulties and improving academic performance..